

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI
SYÖTTEEN OSAYLEISKAAVA

SYÖTTEEN ALUEEN RAKENNUSINVENTOINNIN PÄIVITYS 2024

17.1.2025

SWECO

SWECO FINLAND OY

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	3
1.1	Työn sisältö ja menetelmät.....	3
1.2	Lyhenteet	4
2	KULTTUURIYMPÄRISTÖN OMINAISPIIRTEITÄ	4
3	INVENTOINNISSA TARKASTELLUT ALUEET JA KOHTEET	5
3.1	Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö	5
3.2	Valtakunnallisesti arvokkaat rakennuskohteet.....	6
3.3	Maakunnallisesti arvokkaat rakennuskohteet.....	9
3.4	Paikallisesti arvokkaat rakennuskohteet	13
3.5	Muut kohteet.....	31
4	LÄHTEET	40

1 JOHDANTO

Syötteen alue sijaitsee Pudasjärven kaupungin alueen koillisosassa lähellä Taivalkosken rajaa, noin 45 kilometrin päässä Pudasjärven keskustasta. Syötteen alueen rakennusinventoinnin päivitys liittyy alueen yleiskaavan uudistamiseen ja laajentamiseen

Edellinen inventointi on laadittu vuonna 2007 Syötteen aiempaa yleiskaavoi-
tusta varten (Syötteen alueen rakennusinventointi 2007, Kulttuurintutkijain
osuuskunta Aura, Teija Ylimartimo 29.10.2007). Aiempi inventointiraportti
on liitteenä. Tässä inventoinnin päivityksessä on tarkistettu aiemmin inven-
toitujen rakennuskohteiden nykytila ja täydennetty inventointia yleiskaavan
laajennusalueen rakennuskohteilla.

Inventoinnin ovat laatineet arkkitehti Elina Marjakangas ja rakennusarkki-
tehti Tiia Luukkonen.

1.1 Työn sisältö ja menetelmät

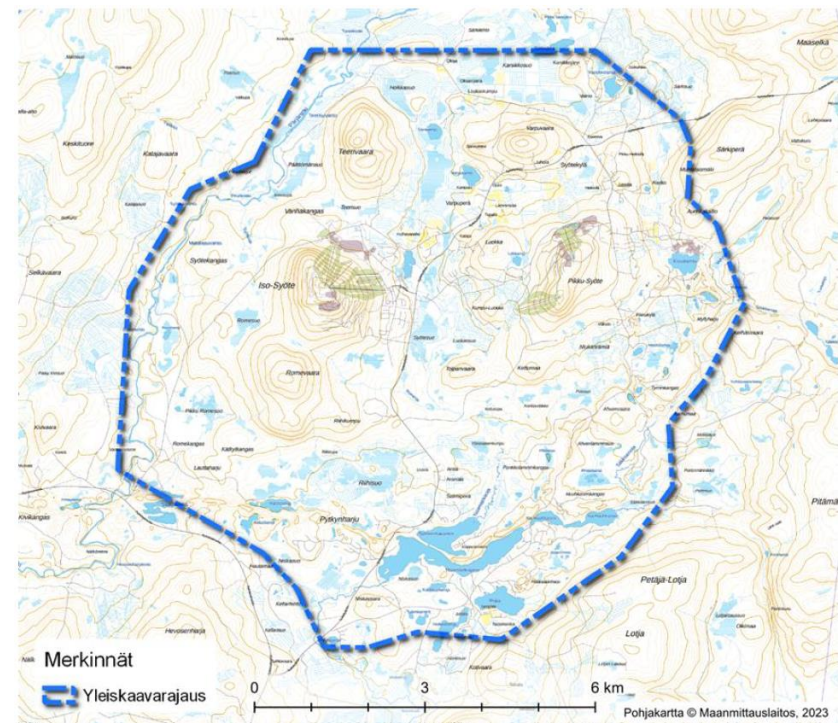
Päivitysinventointiin kuului pääasiallisesti aiemman kulttuuriympäristön in-
ventoinnin ajantasaisuuden tarkistaminen ja tietojen päivittäminen paikalli-
sesti arvokkaiden rakennuskohteiden osalta. Vuoden 2025 alussa muuttunut
lainsäädäntö toi mukanaan tarpeen myös tarkistaa ja päivittää maakunnalli-
sesti arvokkaiden kohteiden tiedot. Inventoinnin yhteydessä on tarkistettu
myös olemassa olevat tiedot valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvok-
kaista maisema-alueista sekä rakennetuista kulttuuriympäristöistä.

Esiselvityksenä tehtiin karttatarkastelu, jossa arvioitiin uusien kohteiden in-
ventointitarve ja havaittiin aiemmista inventointikohteista puretut raken-
nukset sekä rakennuskohteisiin liittyvät merkittävät uudisrakennukset ja -
osat. Lähtötietoina käytettiin vuoden 2007 inventoinnin rakennuskohteista
täytettyjä museoviraston kohdeinventointilomakkeita, maanmittauslaitok-
sen kartta-aineistoja (ml. vanhat peruskartat). Uutta inventointitarvetta ha-
vaittiin Salmiperän alueella, jossa on vanhaa rakennuskantaa. Syötteen alu-
eella ei tunnistettu erityisiä huomioitavia kulttuuriympäristöarvoja modernin
aikakauden rakennuksiin kuten aktiivikäytössä oleviin matkailurakennuksiin
liittyen. Inventoinnin laajuudesta keskusteltiin ennen maastotöitä rakenne-
tun kulttuuriympäristön viranomaisohjauksesta vastaavan alueellisen vas-
tuumuseon (Pohjois-Pohjanmaan museo) kanssa. Pohjois-Pohjanmaan

museo otti myös kantaa uusien maakunnallisesti arvokkaiden kohteiden ar-
votukseen tammikuussa 2025 pidetyssä kaavan viranomaisneuvottelussa.

Inventointiin liittyvä maastokäynti toteutettiin 26.6.2024, ja maastotarkis-
tukset kohdennettiin ennen vuotta 1960 rakennettuihin kohteisiin.

Maastossa kohteet valokuvattiin ja arvioitiin niiden ulkoasun nykytilaa ja säi-
lyneisyyttä silmämääräisesti. Huomiota kiinnitettiin etenkin muutoksiin ver-
rattuna vuoden 2007 inventointitietoihin. Pääsääntöisesti kohteet olivat va-
paa-ajan käytössä tai tyhjillään, eikä maastokäynnin aikana paikalla tavattu
omistajia muutamaa lukuun ottamatta. Tähän päivitysinventointiin kirjatut
kohdetiedot perustuvat Museoviraston kohdeinventointilomakkeisiin aiem-
min kirjattuihin tietoihin ja maastossa tehtyihin havaintoihin.

Uudistettavan yleiskaavan aluerajaus.

1.2 Lyhenteet

Kulttuurihistoriallisten arvojen jaottelu ja lyhenteet:

R rakennushistoriallinen; rakennusperinteinen, -tekninen tai arkkitehtoninen

H historiallinen; asutus-, teollisuus-, liikenne-, sosiaali-, sotahistoria

M ympäristöarvo; maisemakokonaisuus tai maisemallisesti keskeinen sijainti

2 KULTTUURIYMPÄRISTÖN OMINAISPIIRTEITÄ

Uudistettavan Syötteen osayleiskaava-alueeseen kuuluvat Iso-Syötteen ja Pikku-Syötteen matkailukeskukset lähialueineen, osa Syötteen kansallispuiston eteläisestä alueesta sekä Naamangan, Pytkynharjun sekä Salmiperän alueet. Päivytysinventoinnissa tarkistettavat yksittäiset kohteet sijoittuvat kaava-alueella pääasiassa Syötekylän ja Varpuvaaran ympäristöön. Naamangan alueelle sijoittuu Naamangan kylän valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö.

Maiseman ominaispiirteitä inventoitavien kohteiden lähialueilla ovat metsäiset vaarat ja niiden väliset suoalueet. Alueen pääteitä ovat Syötekyläntie, Pärjänjoentie sekä maisemallisesti erityisen hieno Näköalatie. Syötekyläntie kulkee alueen halki lounaasta koilliseen. Näköalatie kulkee alueen itäosassa etelä-pohjoissuuntaisesti ja risteää Syötekyläntien kanssa. Pärjänjoentie kulkee suunnittelualueen länsipuolella, Iso-Syötteen pohjoispuolitse. Maastonmuodot ovat alueella voimakkaasti vaihtelevia. Pääteiltä ja kyläalueilta avautuu laajoja näkymiä kaukomaisemaan. Naamangan alueella avautuu myös järvinäkymiä ja luoteisosassa aluetta virtaa myös Pärjänjoki.

Osa Syötteen alueen kansallispuistosta osuu osayleiskaava kaava-alueelle. Lisäksi Iso-Syötteen ja Pikku-Syötteen rinteillä on laskettelurinteitä ja ulkoilureittejä sekä matkailuun liittyviä majoitus- ja ravintolarakennuksia. Myös muualla kaava-alueella kulkee retkeilyreittejä.

3 INVENTOINNISSA TARKASTELLUT ALUEET JA KOHTEET

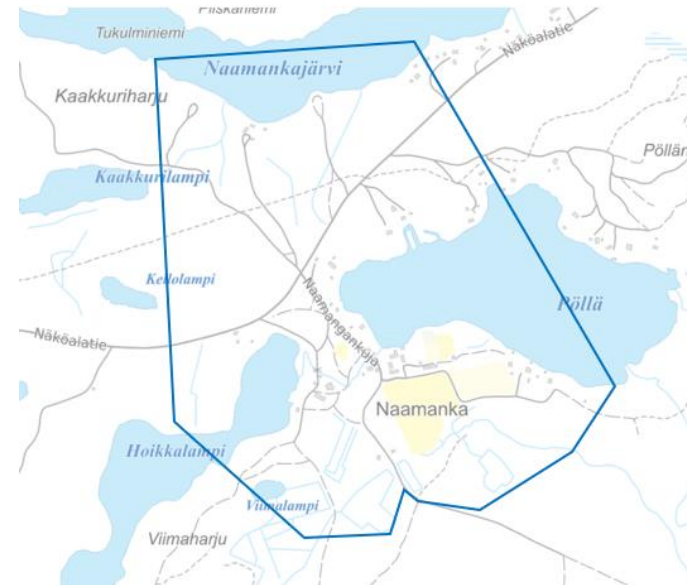
3.1 Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö

Uudistuksen ja laajennuksen alla olevan osayleiskaavan alueelle sijoittuu Naamangan kylä, joka on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY on Museoviraston laatima inventointi, joka on valtioneuvoston päätöksellä otettu maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaksi inventoinniksi rakennetun kulttuuriympäristön osalta 1.1.2010 alkaen. Valtakunnallisen RKY-inventoinnin kohteet antavat alueellisesti, ajallisesti ja kohdetyypeittäin monipuolisen kokonaiskuvan maamme rakennetun ympäristön historiasta ja kehityksestä.

RKY 2009 inventoinnin kuvauksen mukaan:

”Syötteenkylän Naamangassa, Naamangan, Seppälän ja Jussilan talot muodostavat koillismaalaista erämaa-asutusta ja sen rakentamistraditiota edustavan kokonaisuuden.

Iso-Syötteen tunturin ja nykyisen Syötteen kansallispuiston maisemassa oleva Naamanka on lijoen keskijuoksulle 1700- ja 1800-luvun vaihteessa muodostunutta erämaa-asutusta. Naamangan ja siitä erotettujen Seppälän ja Jussilan pihapiirit peltotilkkuineen sekä 1800-luvun asuin- ja talousrakennuksineen sijoittuvat Naamankajärven eteläpuolella olevan pienen Pölläjärven ja Hoikkalammen väliselle kannakselle. Naamangan kaksi asuinrakennusta ovat vuosilta 1819, 1822 ja Seppälä vuodelta 1875 ja Jussila vuodelta 1907.

Naamangan kylän valtakunnallisesti arvokas alue taustakarttaan sekä ortokuvaan rajattuna (pohjakartat Sweco).

3.2 Valtakunnallisesti arvokkaat rakennuskohteet

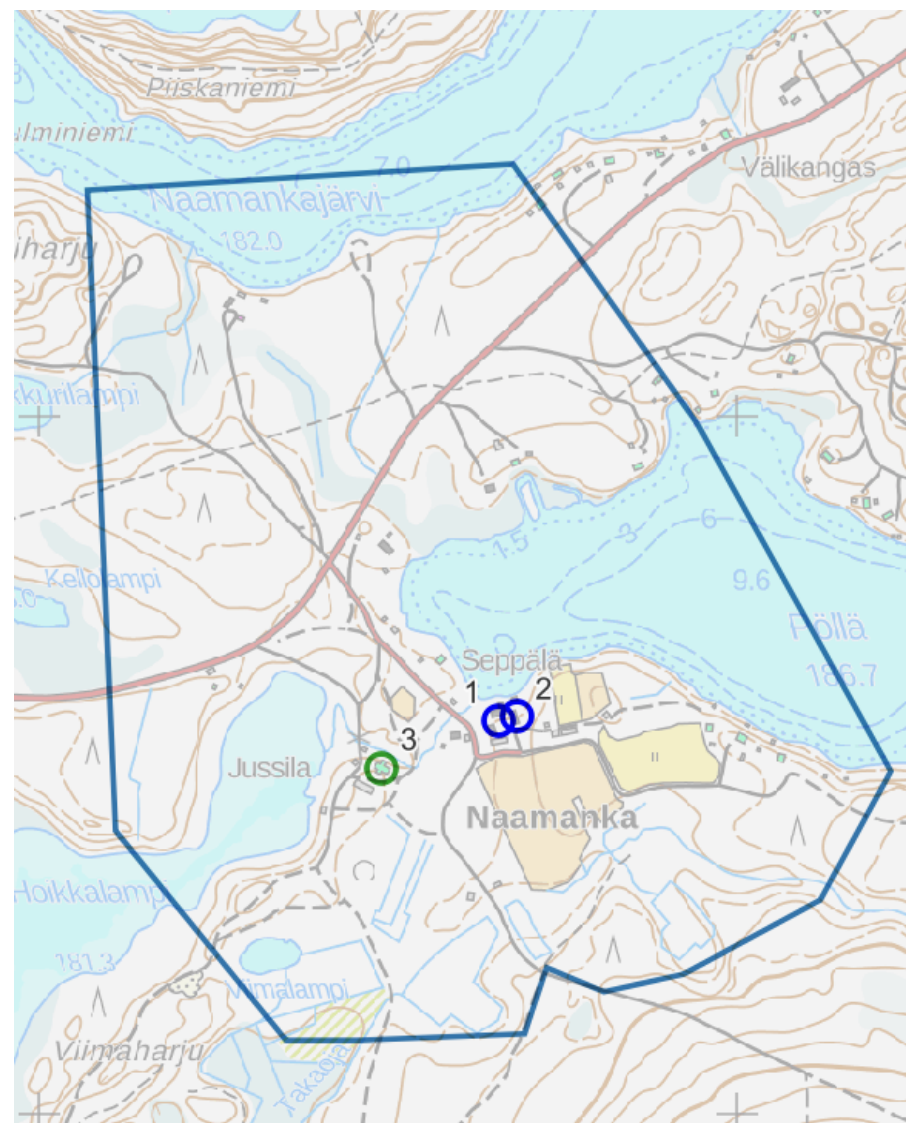
1 Naamanka

2 Seppälä

Valtakunnallisen RKY 2009 inventoinnin kohdekuvauksessa nimeltä mainitut kolme rakennuskohdetta on huomioitu tässä inventoinnissa uusina valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaina rakennuskohteina.

Kohteista Naamanka ja Seppälä muodostavat yhdessä poikkeuksellisen hienon ja hyvin säilyneen rakennuskokonaisuuden ja molemmat on huomioitu valtakunnallisesti arvokkaina rakennuskohteina. Kohdekuvauksessa mainittu Jussilan vanha asuinrakennus sen sijaan on yksittäinen, muista Naamangan rakennuksista hieman erillään, puuston takana piilossa sijaitseva ja osin ulkoasultaan muuttunut vanha asuinrakennus, joka yksittäisenä kohteena arvioidaan maakunnallisesti arvokkaaksi.

Kartta

Naamangan kylän valtakunnallisesti arvokas alue ja siihen kuuluvat arvokkaat rakennuskohdet kartalla.

1 NAAMANKA

Osoite: Naamangankuja 37a, 93280 SYÖTE

Rakennukset:

- 1 Päärakennus 1
- 2 Päärakennus 2
- 3 Piharakennus

Kartta

Kuvaus

Naamangan kaksi asuinrakennusta ovat vuosilta 1819 ja 1822. Pihapiirin länsireunalla sijaitseva asuinrakennus on hirsirunkoinen ja vain osin vuorilaudoitettu. Rakennuksessa on satulakatto, jossa on peltikate. Pihapiirin pohjois-laidan asuinrakennus on kauttaaltaan peiterimalaudoitettu. Sen katto on todennäköisesti uusittu jossain vaiheessa, ja katteena on nykyisin musta palahuopakate. Rakennuksen kuisti on alaosastaan kulmista viistetty mutterikuisti.

Pihapiirin eteläreunalla sijaitseva piharakennus on niin ikään hirsirunkoinen.

Arvot

Naamangan kaksi asuinrakennusta yhdessä Seppälän asuinrakennuksen sekä piharakennuksen kanssa muodostavat ehjän kokonaisuuden. Naamangan asuinrakennukset ovat säilyneet hyvin lähellä alkuperäistä asuaan. Rakennukset edustavat koillismaalaista erämaa-asutusta ja sen rakentamistraditiota.

Kohde on valtakunnallisesti merkittävä. R, H, M.

2 SEPPÄLÄ

Osoite: Naamangankuja 39, 93280 SYÖTE

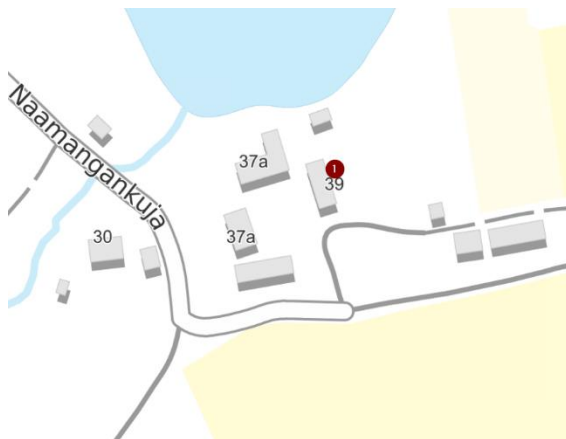
Rakennukset:

1 Päärakennus, 1875

Sauna

Piharakennuksia

Kartta

Kuvaus

Seppälä on erotettu Naamangan tilasta ja asuinrakennus on vuodelta 1875. Asuinrakennus on erotettu Naamangan pihapiiristä lauta- sekä seiväsaidalla. Asuinrakennuksen kuistin alaosa on samanlainen kulmista viistetty mutterikuisti kuin Naamangan toisessa

asuinrakennuksessa. Ulkovuorauksena rakennuksessa on vaakalaudoitus ja satulakaton katteena tiilikate.

Itäpuolella hieman erillään muusta pihapiiristä on vanhoja ulkorakennuksia ja rannassa sauna-rakennus.

Arvot

Naamangan kaksi asuinrakennusta yhdessä Seppälän asuinrakennuksen sekä piharakennuksen kanssa muodostavat ehjän kokonaisuuden. Seppälän asuinrakennus on säilynyt hyvin lähellä alkuperäistä asuaan. Rakennukset edustavat koillismaalaista erämaa-asutusta ja sen rakentamistraditiota.

Kohde on valtakunnallisesti merkittävä. R, H, M.

3.3 Maakunnallisesti arvokkaat rakennuskohteet

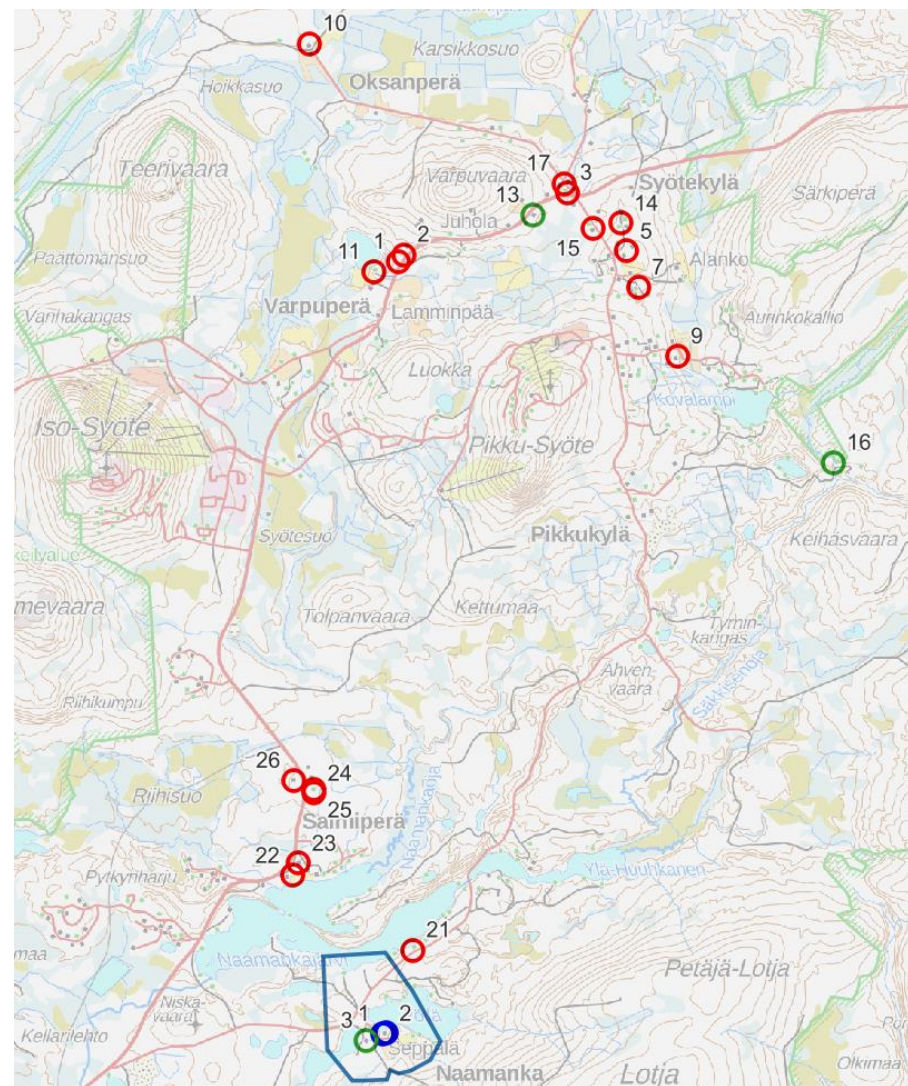
3 Jussila

13 Riihelä (Alasyrjälä)

16 Särkivaaran mylly

Pohjois-Pohjanmaan maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö on inventoitu maakuntakaavan laadinnan yhteydessä vuonna 2015. Pohjois-Pohjanmaan rakennetun kulttuuriympäristön inventoinnissa 2015 ei ole tunnistettu Syötteen selvitysalueelle sijoittuvia maakunnallisesti arvokkaita rakennuskohteita tai kulttuuriympäristöjä. Tämän inventoinnin arvotuksessa on noussut esiin kolme maakunnallisesti arvokasta rakennuskohdetta, joiden arvotukseen otti kantaa Pohjois-Pohjanmaan museo tammi-kuussa 2025 pidetyssä kaavan 2. viranomaisneuvottelussa.

Uusia maakunnallisesti arvokkaita rakennuskohteita ovat valtakunnallisesti arvokkaalla Naamangan kulttuuriympäristöalueella sijaitseva Jussila, jo vuoden 2017 inventoinnissa seudullisesti arvokkaana rakennuskohteena huomi-
oitui Särkivaaran mylly sekä Syötekylällä sijaitseva maakunnallisesti arvok-
kaaksi rakennuskohteeksi nostettu Riihelä (Alasyrjälä).

Maakunnallisesti arvokkaat rakennuskohteet on merkitty kartalle vihreillä ympyröillä.

3 JUSSILA

Osoite: Jussilantie 30, 93280 SYÖTE

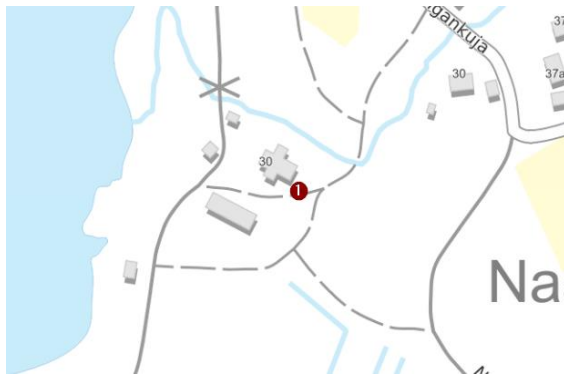
Rakennukset:

1 Päärakennus, 1907

2 Ulkorakennus

3 Sauna

Kartta

Kuvaus

Jussila sijaitsee Jussilantien päässä vähän matkan päässä erillään Naamangan ja Seppälän vanhoista pihapiireistä. Jussilan vanha asuinrakennus on kookas talo laajennusosineen. Katteena on vihreä peltikate. Ulkovuoraus on maalattu vaaleanvihreäksi ja se on osin vaaka- ja osin pystylaudoitettu. Kuitiosaa on jatkettu avokuisti- ja parvekeosalla, ja myös talon takana on laajennussiipi. Vastapäätä asuintaloa on suuri ulkorakennus, uudehko lauterhoiltu halli. Rakennusten väliin jää melko suuri ja avonainen pihakenttä. Sisääntulotien varressa erillään on myös kaksi pienempää rakennusta,

joista toinen on alhaalla puronvarressa oleva sauna.

Arvot

Jussila on erotettu Naamangan tilasta ja asuinrakennus on vuodelta 1907. Jussila edustaa Naamangan ja Seppälän tapaan koillismaalaista erämaa-asutusta sekä sen rakentamistraditiota. Kohde mainitaan nimeltä valtakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön kuvauksessa ja on huomioitu maakunnallisesti merkittävänä kohteena. Maastohavaintojen perustella kohteella ei kuitenkaan ole samalla tapaa valtakunnallista arvoa kuin Naamangan ja Seppälän kohteilla, joiden muodostamasta rakennusmiljööstä Jussila on erillään. Jussilan talon ulkoasu on muuttunut.

Kohde on maakunnallisesti merkittävä. R, H.

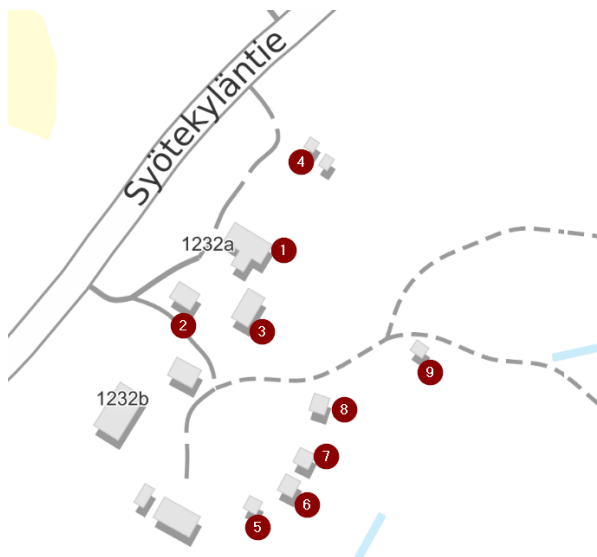
13 RIIHELÄ, ALASYRJÄLÄ

Osoite: Syötekyläntie 1232a, 93280 SYÖTE

Rakennukset:

- 1 Päärakennus 1862, 1920 (1995–97)
- 2 Talli-puoji 1800-luvun loppu
- 3 Karjalato 1800-luvun loppu
- 4 Aitta 1800-luvun loppu
- 5 Lato1 1900-luvun vaihde
- 6 Lato2 1900-luvun puoliväli
- 7 Lato3 (Pärjänjoelta) 1880-luku?
- 8 Lato4 1900-luvun vaihde?
- 9 Lato5 1900-luvun vaihde?

Kartta

Kuvaus

Riihelän / Alasyrjälän tilalla on runsaasti rakennuksia ja se on ollut aikoinaan kruunumetsätorppa. Sen päärakennus on 1800-luvulta. Vuosien 1995–97 peruskorjausten aikana siitä löytyi vuosiluku 1862 tai 1864. Sen ulkovuorausta on osittain uusittu. Eteläpään pirtti on tehty todennäköisesti myöhemmin, mahdollisesti 1920-luvulla. 1970 tai 1980-luvulla rakennusta on laajennettu. Muita pihapiirin rakennuksia on talli-puoji sekä karjalato, jonka yhteydessä ollut navetta on purettu. Pihapiirin vieressä on useita latoja, jotka on siirretty nykyisille paikoilleen tilan niityiltä. Vanhin lato on rakennettu vuoden 1880 paikkeilla.

Arvot aiemmassa inventoinnissa

Pihapiiriin kuuluvat päärakennus, aitta ja talli-puoji 1800-luvun lopulta sekä karjalato, viisi hirsilatoa ja uudempi traktoritalli. Riihelä on entinen kruununmetsätorppa, joka on perustettu 1800-luvun loppupuolella. Päärakennusta lukuun ottamatta suurin osa jäljellä olevista rakennuksista on säilynyt lähellä alkuperäistä asuaan. Pihapiiri sijaitsee päätien varrella Syötekylällä.

Kohde on paikallisesti merkittävä. R, H, M.

Nykyiset arvot

Kaikkia aiemmin todetut arvot ovat säilyneet. Syötekyläntien toisella puolella sijainnut 1960-luvun traktoritalli on purettu, mikä ei vaikuta kokonaisuuteen. Asuinrakennusta vastapäätä sijaitseva karjalato on maalattu uudelleen.

Kohde on maakunnallisesti merkittävä. R, H, M.

16 SÄRKIVAARAN MYLLY

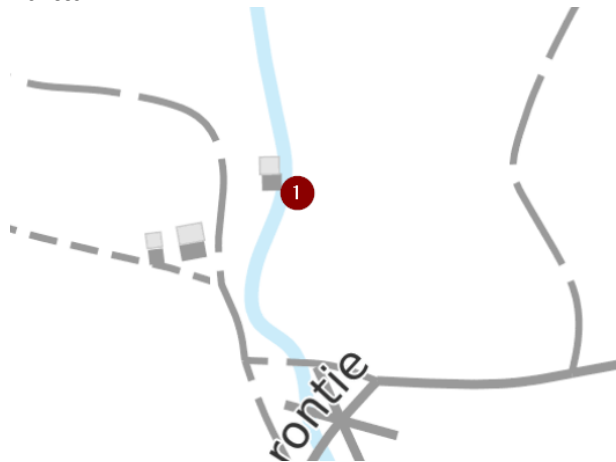
Osoite: Kovalammintie, 93280 SYÖTE

Rakennukset:

1 Mylly 1800-luku (1990-luku)

Tammi 1800-luku (1990-luku)

Kartta

Kuvaus

Perimätieto kertoo, että myllyn hirsikehä on tuotu Toraslammen takana sijanneelta Soppe-lainen-nimiseltä talolta 1800-luvulta. Mylly on ollut käytössä viimeksi 1940-luvulla. Mylly ja sen vierellä sijaitseva tammi on kunnostettu 1990-luvulla.

Pudasjärven kaupunki on pinänyt myllyn kunnossa ja avoinna yleisölle matkailukohteena.

Arvot aiemmassa inventoinnissa

Vesimylly sijaitsee ulkoilureitin varrella ja sen vieressä on laavu.

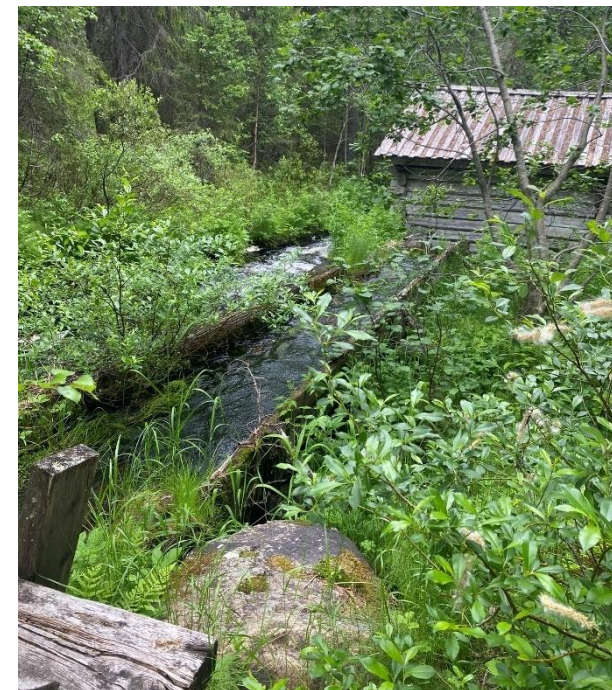
Yhteisomistuksessa oleva Särkivaaran mylly on peräisin 1800-luvulta. Mylly on ollut käytössä 1940-luvun lopulle asti.

Kohde on seudullisesti merkittävä. R, H, M.

Nykyiset arvot

Mylly ja siihen kuuluva tammi ovat säilyneet silmämääräisesti varsin hyvässä kunnossa. Tam-melta myllylle johtava ränni on hieman heikom-massa kunnossa. Kohteen aiemmin todetut ar-vot eivät ole muuttuneet.

Kohde on maakunnallisesti merkittävä. R, H, M.

3.4 Paikallisesti arvokkaat rakennuskohteet

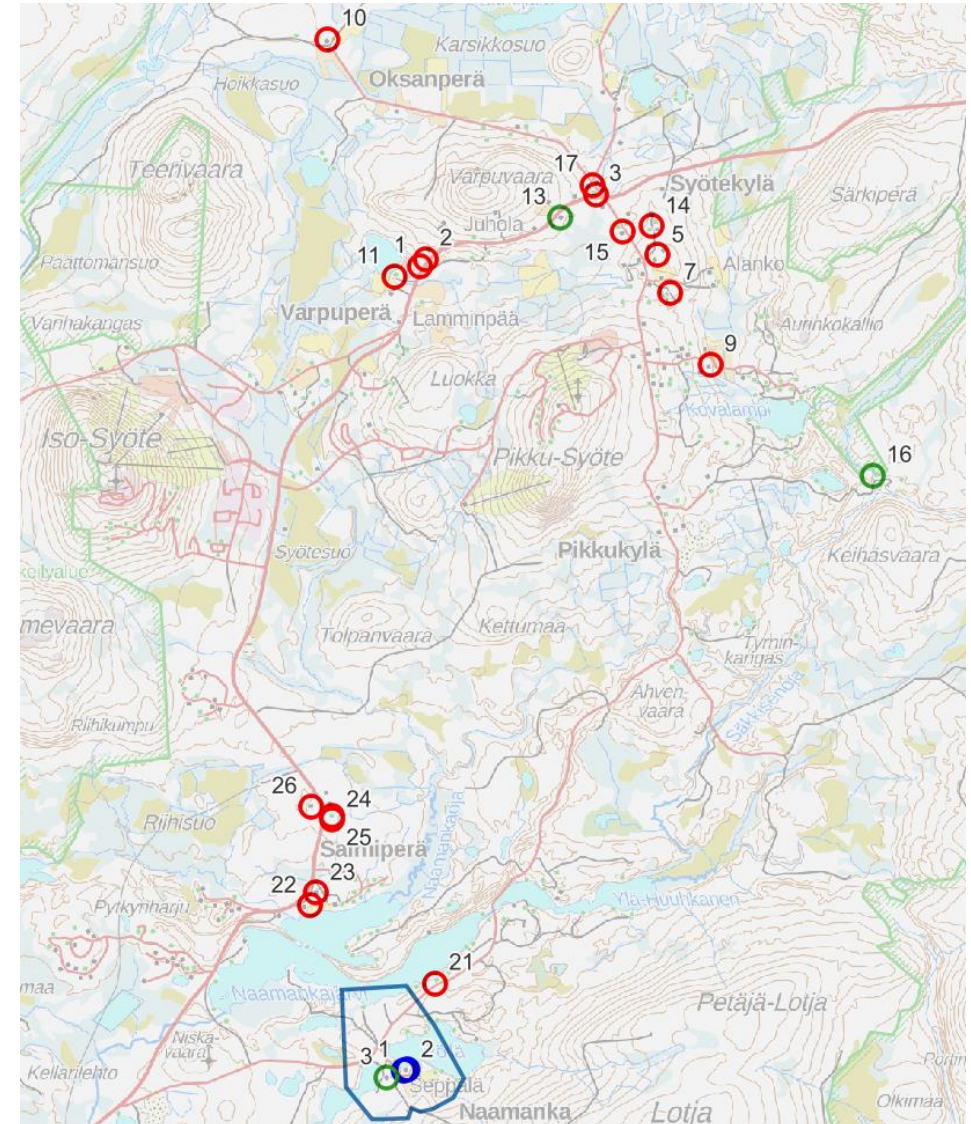
Kohdeluettelo

- 1 Ojala
- 2 Varpula
- 3 Särkelän myymälä
- 5 Vaarankoulu
- 7 Mäkelä
- 9 Lähteenmäki
- 10 Oksala
- 11 Kumpula
- 14 Metsovaara
- 15 Havula
- 17 Viljankuivaamo
- 21 Välikangas (uusi kohde)
- 22 Salmela (uusi kohde)
- 23 Salmentakä (uusi kohde)
- 24 Aromäki 1 (uusi kohde)
- 25 Aromäki 2 (uusi kohde)
- 26 Uutela (uusi kohde)

Luettelosta poistuvia kohteita ovat:

- 4 Kanerva
- 6 Heikkilä
- 8 Alanko
- 12 Juhola (purettu)

Kartta

Paikallisesti arvokkaat rakennuskohteet merkittynä kartalle punaisilla ympyröillä.

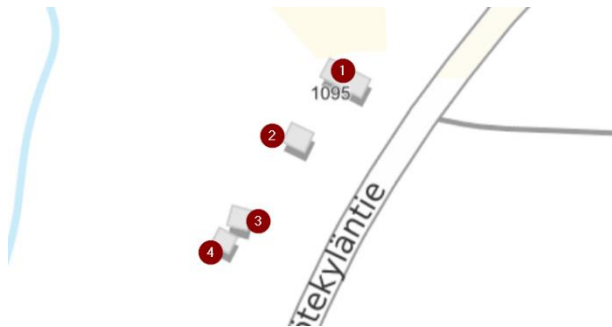
1 OJALA

Osoite: Syötekyläntie 1095, 93280 SYÖTE

Rakennukset

- 1 Päärakennus, 1928–1930, 1930-luvun loppu
- 2 Karjalato, 1930
- 3 Liiteri 1, 1930-luku
- 4 Lato/liiteri 2, 1900-luvun alku (siirretty 1990-l?)

Kartta

Kuvaus

Ojalan tila on muodostunut 1930-luvulla, kun se on erotettu Varpulasta. Päärakennus on rakennettu kahdessa osassa; pirtinpää on valmistunut 1930, kamaripääty 1930-luvun lopulla. Rakennus on hirsirunkoinen ja siinä on maalaamaton peiterimalauditus. Muuri pirttiin on uusittu jossain vaiheessa, mutta se tehtiin edelleen kivistä. Satulakattossa katteena on ollut punainen kolmiorimahuopa.

Aiemmassa inventoinnissa olleet talli-puoji, sauna ja Syötekyläntien toisella puolella sijainnut aitta on purettu. Navetta on purettu jo aiemmin. Jäljellä on

edelleen päärakennusta vasta päätä sijaitseva 1930-luvulla navetan kanssa yhtä aikaa rakennettu karjalato, ja liitereitä hieman kauempana.

Arvot aiemmassa inventoinnissa

Ojalan hirsiset rakennukset: asuinrakennus, talli-puoji, karjalato, aitta, kaksi liiteriä ja sauna, ovat maalaamattomia, säilyneet lähellä alkuperäistä asuaan ja muodostavat ehjän kokonaisuuden. Pääasiassa 1930-luvulla rakennettu pihapiiri edustaa vielä perinteistä pohjoispohjalaista talonpoikaista rakentamistapaa.

Pihapiiri sijaitsee maisemallisesti keskeisellä paikalla päätien varrella.

Kohde on seudullisesti merkittävä. R, M

Nykyiset arvot

Osa pihapiirin rakennuksista on purettu, mutta päärakennus ja sitä vastapäätä oleva karjalato muodostavat edelleen perinteisen rakennuskokonaisuuden maisemallisesti keskeisellä paikalla. Liiterit sijoittuvat hieman kauemmas ja näkyvät huonosti tielle. Päärakennuksen ja karjaladon katot on uusittu. Kuistissa on nykyisin peltikatto.

Kohde on paikallisesti merkittävä. R, M

2 VARPULA

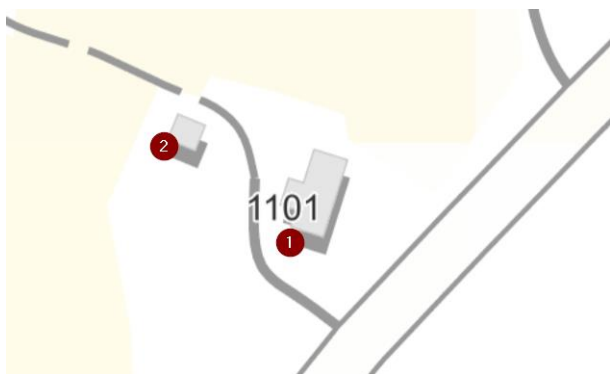
Osoite: Syötekylläntie 1101, 93280 SYÖTE

Rakennukset:

1 Päärakennus 1800-luku, 1920, (1950/60-luvut, 1980/90-lukujen taite)

2 Liiteri (lato), siirretty 1980–90 lukujen taitteessa

Kartta

Kuvaus

Varpulan hirsirunkoinen, ulkovuoraukselta peiterimalaudoitettu päärakennus on rakentunut ainakin kahdessa osassa. Rakennuksessa on punaiseksi maalattu peiterimalaudoitus. Kattomuotona on satulakatto, jonka katteena on ruskea pelti. Ikkunoita on vaihdettu. Päärakennuksen kanssa tiiviin pihapiiriin ovat aikoinaan muodostaneet useammat rakennukset kuten L:n muotoinen navetta-talli-puojirakennus, riihi, kaksi aittaa, savusauna, puimala sekä liitereitä. Pelloilla on ollut koirankaulalle salvottuja latoja. Pihan pohjoispuolella on ollut myös vanhempi asuinrakennus. Se on siirretty 1940/50-luvulla navetaksi Katajan tilalle (Pärjänjoentie 686).

Pihapiiristä on nykyisin jäljellä vain päärakennus sekä yksi liiteri, joka on siirretty palaneen navetta-rakennuksen tilalle. Loput rakennuksista on joko purettu tai siirretty muualle.

Arvot aiemmassa inventoinnissa

Varpula on yksi Vaarankylän vanhimmista tiloista. Pihapiiristä on enää jäljellä asuinrakennus luultavasti 1800-luvun lopulta ja hirsilato. Asuinrakennuksessa on säilynyt vanhoja piirteitä.

Pihapiiri sijaitsee maisemallisesti keskeisellä paikalla päätien varressa.

Kohde on paikallisesti merkittävä. H, M

Nykyiset arvot

Kohteen aiemmin todetut historialliset ja maisemalliset arvot ovat pysyneet ennallaan.

Kohde on paikallisesti merkittävä. H, M

3 SÄRKELÄN MYYMÄLÄ

Osoite: Oksanperäntie 7, 93280 SYÖTE

Rakennukset:

1 Liike- ja asuinhuoneisto (ent. majoitustila), 1953–54 (1988–90, 2004)

Kartta

Kuvaus

Myymlärakennus on peräisin jälleenrakennuskaudelta, ja se on entinen Pudasjärven osuuskaupan sivumyymlä. Rakennukseen kuuluu 1½-kerroksinen pääosa ja sen länsipuolella on yksikerroksinen varastosiipi. Myymälätoiminta on lakannut 1970-luvulla ja sen jälkeen rakennus on kokenut jonkin verran muutoksia perusparannusten yhteydessä; tiilikatto on vaihdettu aaltoasbestisementtilevyksi, kaupan itäisivulla olleet näyteikkunat on pienennetty ja samassa yhteydessä näyteikkunoiden välissä sijainnut pääsisäänkäynti on suljettu. Myös rakennuksen eteläpään toinen pystykarmi-ikkuna on suljettu.

Arvot aiemmassa inventoinnissa

Särkelän myymälä on entinen Pudasjärven osuuskaupan myymälärakennus, joka on rakennettu 1950-luvun alussa. Rakennus on säilyttänyt vanhoja piirteitään.

Myymlärakennus sijaitsee Syötekyläntien ja Näköalatien risteyksessä.

Kohde on paikallisesti merkittävä. H, M.

Nykyiset arvot

Aiemmin todetut arvot ovat säilyneet, ja kohde sijaitsee keskeisellä paikalla risteysalueella.

Kohde on paikallisesti merkittävä. H, M.

5 VAARAN KOULU

Osoite: Särkisuontie 12, 93280 SYÖTE

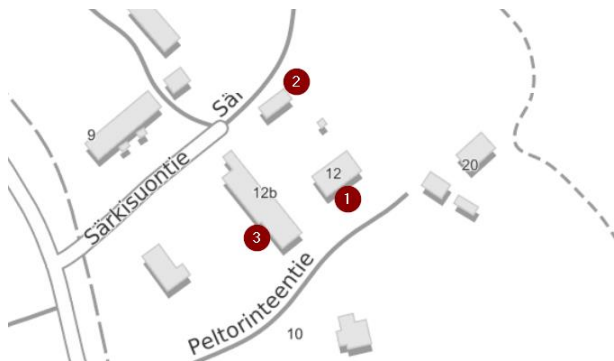
Rakennukset:

1 Vanha koulu 1938

2 Ulkorakennus 1938

3 Uusi koulu 1956, muutettu 2000-luvulla asuinrakennukseksi

Kartta

Kuvaus

Pudasjärven kunta on rakentanut koulurakennuksen sekä sen ulkorakennuksen vuonna 1938 Kouluhallituksen suunnitelmien pohjalta. Pihapiiriin kuului myös hirsinen saunarakennus, joka on myyty 1950-luvulla ja siirretty Särkisuontien varteen. Vanhassa koulurakennuksessa on hirsirunko ja peiterimalaudoitus. Kattona on satulakatto, jossa on katteena pystysaumattu pelti. Rakennus edustaa 1920-luvun klassismia. Uudempi koulurakennus on luultavasti ainakin osittain vielä vuodelta 1956, mutta sen ulkoasu on muuttunut täysin

uudisrakentamiseen verrattavassa 2000-luvun peruskorjauksessa.

Arvot aiemmassa inventoinnissa

Koulun pihassa on vanha koulurakennus ja ulkorakennus vuodelta 1938 ja uudempi koulu-asuntolarakennus vuodelta 1956. Rakennukset ovat säilyneet hyvin alkuperäisessä asussaan. Entiset koulurakennukset ovat olennainen osa kylän historiaa ja nykypäivää.

Vanha koulu ja ulkorakennus edustavat aikakaudelleen tyypillistä 1920-luvun klassismia ja uudempi koulurakennus 1950-luvun puolivälistä sopeutuu hyvin kokonaisuuteen.

Kohde on paikallisesti merkittävä. R, H, M.

Nykyiset arvot

Vanhemman koulurakennuksen sekä ulkorakennuksen osalta aiemmin todetut arvot ovat suurilta osin säilyneet. Koulurakennuksen katto on uusittu ja katemateriaali on vaihtunut pystysaumattusta peltikatteesta profiilipeltikatteeksi.

Uudempi, 1950-luvun koulurakennus on peruskorjattu 2000-luvulla asuinrakennukseksi. Rakennus on muuttunut ulkoasultaan täysin, eikä alkuperäisiä ominaispiirteitä ole jäljellä.

Vanhan koulun ja ulkorakennuksen muodostama kokonaisuus on paikallisesti merkittävä. R, H, M.

7 MÄKELÄ

Osoite: Hetemäentie, 93280 SYÖTE

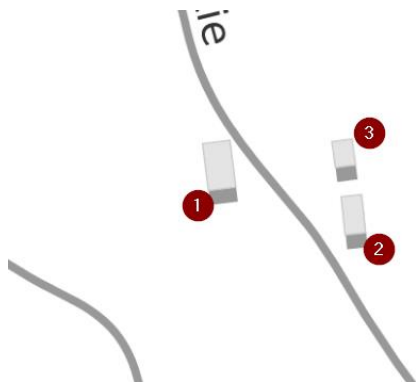
Rakennukset:

1 Asuinrakennus 1930-luku (1954)

2 Liiteri 1950-luku

3 Sauna 1960–70 lukujen taite

Kartta

Kuvaus

Mäkelän pihapiiriin kuuluu nykyisin vapaa-ajan asuntona toimiva hirsirunkoinen päärakennus sekä pieni punainen vanha navettarakennus, joka on osin hirsi- ja osin rankorunkoinen. Alkuperäinen navettarakennus on sortunut 1950-luvun lopulla. Pihapiiriin on kuulunut myös pieni savusauna. Uusi saunarakennus on rakennettu 1960-70-lukujen vaihteessa.

Arvot aiemmassa inventoinnissa

Pihapiiriin kuuluvat 1930–1950-luvuilla rakennettu pieni asuinrakennus sekä pieni hirsinavetta 1950-luvulta ja uudempi sauna.

Kohde on paikallisesti merkittävä. R.

Nykyiset arvot

Asuinrakennuksen ja liiterin (aiemmin navetta) muodostama kokonaisuus on säilyttänyt hyvin alkuperäiset tyylipiirteensä, tosin asuinrakennuksen ikkunoita on vaihdettu.

Kohde on paikallisesti merkittävä. R.

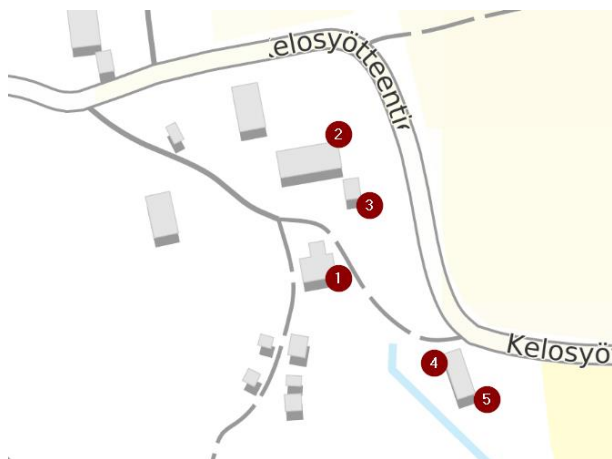
9 LÄHTENMÄKI

Osoite: Kelosyötteentie 16, 93280 SYÖTE

Rakennukset:

- 1 Asuinrakennus 1952 (1980 luku)
- 2 Navetta 1930-luvun loppu (1970-luku)
- 3 Talli-puoji 1930-luku (siirretty 1952)
- 4 Riihi n. 1930
- 5 Lato n. 1930

Kartta

Kuvaus

Lähtenmäen tila on erotettu Heikkilästä ja pihapiiri on rakennettu 1930-luvulla. Tilan alkuperäiset rakennukset olivat hirsirakennuksia, ja sen aikainen päärakennus sijaitsi nykyisten asuinrakennusten välissä rinteeseen suuntaisesti. Se paloi sotien jälkeen, ja uusi asuinrakennus on rakennettu tilalle vuonna 1952. Sitä on laajennettu 1980-luvulla.

Talli-puojia siirrettiin 50-luvulla, kun uutta asuinrakennusta alettiin rakentaa. Puojissa on aikoinaan pidetty kauppaa. Pihapiirin riihi on ollut aikoinaan myös asuinkäytössä, ja siihen on tehty ikkunat pohjoispäähän.

Pihapiirin toinen asuinrakennus on rakennettu 1960-luvulla.

Arvot aiemmassa inventoinnissa

Pihapiiriin kuuluvat asuinrakennus vuodelta 1952, sekä melko hyvin vanhassa asussaan säilyneet sementtitiilinen navetta 1930-luvun lopulta, hirsiset talli-puoji ja riihi-lato 1930-luvulta.

Pihapiiri sijaitsee mökkikylään vievän tien varressa.

Kohde on paikallisesti merkittävä. R, H, M.

Nykyiset arvot

Pihapiirin ulkorakennusten ominaispiirteet ovat säilyneet hyvin tai kohtalaisesti. Asuinrakennuksen ulkoasu sen sijaan on muuttunut lisälämmöneristyksen, ikkunoiden vaihdon ja kuistiosan vuoksi. Pihapiiri on maisemallisesti hienolla ja näkyvällä paikalla.

Kohde on paikallisesti merkittävä. H, M.

10 OKSALA

Osoite: Oksanperäntie 313b, 93280 SYÖTE

Rakennukset:

1 Asuinrakennus 1948–49

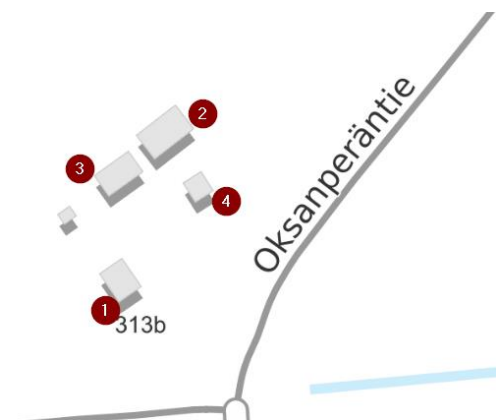
2 Navetta 1958

3 Puuliiteri 1945

4 Pihalato 1945

Oksanperäntien toisella puolella sijainnut Riihi-lato 1945 ja 50-luku on purettu.

Kartta

Kuvaus

Oksalan tilalla on alun perin sijainnut pieni yhden huoneen asuinmökki. Se siirrettiin uuden päärakennuksen valmistumisen myötä uudelle paikalle, ja sen ympärille rakennettiin rankorakenteinen puuliiteri. Nykyinen asuinrakennus on rakennettu hirrestä vuosien 1948–49 aikana.

Vanha navettarakennus on purettu vuonna 1958, kun uusi navetta rakennettiin sen viereen. Navetan yhteydessä on kellari ja sauna.

Arvot aiemmassa inventoinnissa

Oksalan pihapiiriin kuuluvat päärakennus, navettarakennus, puuliiteri, pihalato ja riihi-latorakennus. Oksala on entinen asutustila 1930-luvulta, mutta sen rakennukset on rakennettu pääasiassa uudestaan sodan jälkeen, 1940- ja 1950-lukujen aikana.

Etenkin asuinrakennus ja navetta ovat säilyneet lähellä alkuperäistä asuaan. Pihapiiri sijaitsee ulkoilureitin varrella.

Kohde on paikallisesti merkittävä. R, M.

Nykyiset arvot

Pihapiiri on hieno ja yhtenäinen vanha rakennuskokonaisuus. Kohteen aiemmin todetut arvot ovat säilyneet. Oksanperäntien toisella puolella sijainneen riihi-ladon purku ei vaikuta pihapiirin muodostamaan ehjään kokonaisuuteen. Hieno pihapiiri rakennuksineen sijaitsee tien varressa näkyvällä paikalla.

Kohde on paikallisesti merkittävä. R, M.

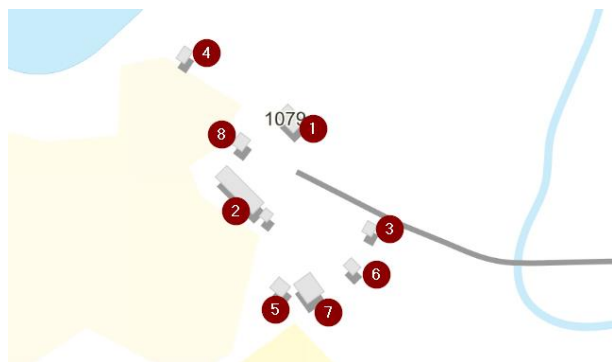
11 KUMPULA

Osoite: Syötekyläntie 1079, 93280 SYÖTE

Rakennukset:

- 1 Asuinrakennus 1953/55 (1980-luku)
- 2 Navetta 1950-luvun puoliväli
- 3 Aitta 1950-luvun loppupuoli
- 4 Rantasauna 1950-luvun loppu
- 5 Lato 1950-luku?
- 6 Traktoritalli 1960-luku?
- 7 Liiteri 1650-luku
- 8 Pihasauna 1960/70-luku

Kartta

Kuvaus

Pihapiirissä sijaitsee useita rakennuksia. Kumpulan tila on erotettu Varpulasta ja sen rakennukset ovat jälleenrakennusaikakaudelta. Rankorakenteisessa päärakennuksessa on kaksi huonetta, ja sitä on peruskorjattu 1980-luvulla, jolloin uusittiin muun muassa ulkovuoraus. Navettarakennus on rakennettu osin hirrestä, ja osin rankorakenteella, kun sen

päätyyn rakentui lato 1950-luvun puolivälissä. Navettarakennuksen toiseen päätyyn rakennettiin rankorakenteinen talli muutamaa vuotta myöhemmin.

Navetan eteläpuolella sijainnut kellari on purettu ja pihaan on rakenteilla uusi tai muualta siirretty hirsirakennus kuisteineen. Vanhan asuinrakennuksen julkisivut ovat lähes maalittomat, ja eteisen yläikkuna on pois tai peitetty levyllä.

Arvot aiemmassa inventoinnissa

Jälleenrakennuskauden pihapiiri, johon kuuluvat asuinrakennus, navettarakennus, aitta, kaksi hirsilatoa, liiteri ja rantasauna 1950-luvulta sekä uudemmat kellari, traktoritalli, sauna.

Kohde on paikallisesti merkittävä.

Nykyiset arvot

Aiemmin todetut arvot ovat säilyneet ja pihapiiri myös säilynyt käytössä. Kellarin purkaminen ei vaikuta merkittävästi kokonaisuuteen. Uusi rakennus täydentää luontevasti vanhaa pihapiiriä, joskin pieni vanha, purettavissa tai siirrettävissä oleva pihasauna on vielä hankalasti rakenteilla olevan rakennuksen edessä perinteisestä sijoittelusta poiketen.

Kohde on paikallisesti merkittävä. R.

14 METSOVAARA (Vaaran koulun sauna)

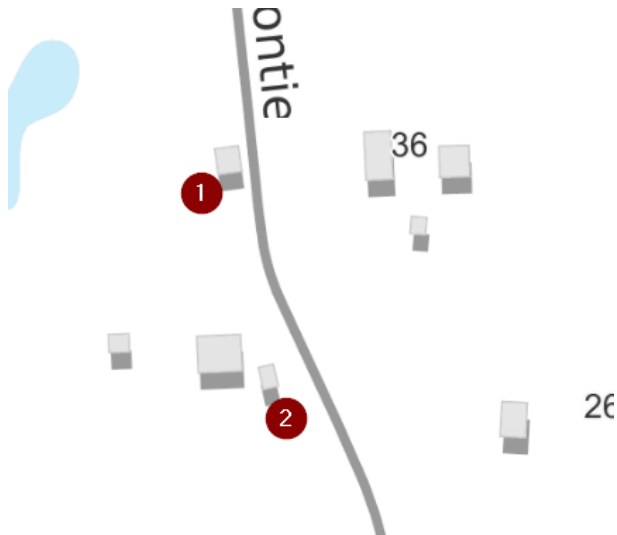
Osoite: Särkisuontie, 93280 SYÖTE

Rakennukset:

1 Koulun sauna 1938 (siirretty 1950-luvulla)

2 Aitta 1900-luvun alku?

Kartta

Kuvaus

Saunarakennus on sijannut alkujaan Vaaran koulun pihalla, ja se on siirretty nykyiselle paikalleen aivan Särkisuontien varteen 1950-luvun puolivälissä. Tilan, jolle saunarakennus siirrettiin, muut vanhat rakennukset on purettu saunarakennusta ja aittaa lukuun ottamatta ja pihapiiriä täydennetty myöhemmin uudemmalla pienellä loma-asunnolla.

Arvot aiemmassa inventoinnissa

Läheisen koulurakennuksen entinen sauna (rak.1938) ja vanha aitta luultavasti 1900-luvun alusta, joka on jäljellä entisestä maatilan pihapiiristä.

Kohde on paikallisesti merkittävä. H.

Nykyiset arvot

Kohteen aiemmin todetut arvot eivät ole muuttuneet ja rakennukset ovat säilyneet. Saunarakennuksen ovi on vaihdettu. Aivan tien varteen sijoittuvat saunarakennus ja aitta ovat merkittävä osa Särkisuontien kerroksellista tienvarsimiljöötä.

Kohde on paikallisesti merkittävä. H, M.

15 HAVULA

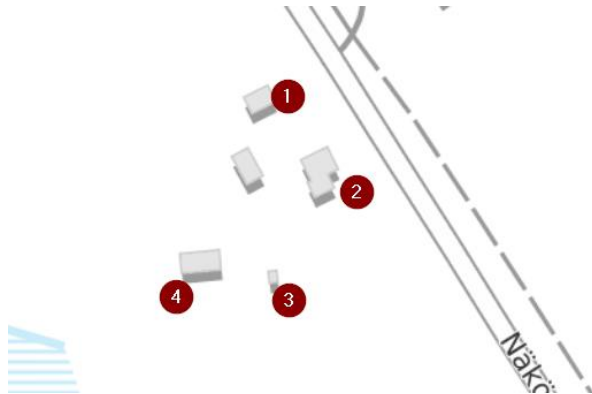
Osoite: Näköalatie 1187, 93280 SYÖTE

Rakennukset:

- 1 Vanha asuinrakennus 1940-luvun loppu
- 2 Uusi asuinrakennus 1968–70-luvun alku
- 3 Aitta 1950-luku
- 4 Lato 1940-luku?

Liiteri 1940-luku, purettu

Kartta

Kuvaus

Havulan tila on erotettu Niukkalan tilasta ja perustettu 1930-luvun alussa. Vanhempi tilan asuinrakennuksista on rakennettu 1940-luvun lopulla sotien jälkeen, ja uudempi 1970-luvun taitteessa. Pihapiiriin on kuulunut myös navetta, joka on purettu vuoden 1980 tienoilla. Myös luoteiskulmassa kauempana sijainnut liiteri on purettu.

Arvot aiemmassa inventoinnissa

Pihapiiriin kuuluvat vanha asuinrakennus 1940-luvun lopulta, uudempi jälleenrakennuskauden tyylinen asuinrakennus 1970-luvun vaihteesta, rankorakenteiset aitta ja liiteri sekä kaksiosainen lato 1940–50-luvuilta.

Kohde on paikallisesti merkittävä. R, M.

Nykyiset arvot

Pihapiiri on kerroksellinen kokonaisuus lähellä Näköalantietä, jossa rakennukset ovat säilyttäneet alkuperäisiä tyylipiirteitään. Kohteen aiemmin todetut arvot ovat säilyneet.

Kohde on paikallisesti merkittävä. R, M.

17 VILJANKUIVAAMO

Osoite: Oksanperäntie, 93280 SYÖTE

Rakennukset:

1 Viljankuivaamo 1930-luvun loppu

Kartta

Kuvaus

Kuivaamorakennuksen hirsikehä on peräisin Varpulan ja Ojalan tilojen yhteisestä vesimyllystä, joka sijaitsi Paskalammen ja Varpulammen välisessä Myllyojassa. Kuivaamossa jyvät vietiin rakennuksen yläkertaan, josta ne laskettiin siiloihin. Kuivaamorakennuksen alakerrassa on lämmitysuuni ja sieltä jyvät laskettiin ulos.

Arvot aiemmassa inventoinnissa

Kylän yhteiskäytössä ollut viljankuivaamo (1930-luku) on osa Syötteen alueen 1900-luvun

alkupuolen historiaa. Kuivaamo on säilynyt hyvin alkuperäisessä asussaan.

Rakennus sijaitsee Oksanperäntien ja Karsikkoperäntien risteyksessä.

Kohde on paikallisesti merkittävä. R, H, M.

Nykyiset arvot

Viljankuivaamo on keskinen osa tienvarsimiljöötä. Rakennuksen katto vaatisi korjausta. Aiemmin todetut arvot eivät ole muuttuneet.

Kohde on paikallisesti merkittävä. R, H, M.

21 VÄLIKANGAS

Osoite: Näköalatie 339b, 93280 SYÖTE

Rakennukset:

Asuinrakennus

Liiteri

Kartta

Kuvaus

Kohteessa on asuinrakennus sekä yksi piharakennus. Asuinrakennukseen on tehty kattoremontti, nykyinen vesikate on profiilipeltikate. Liiterin satulakatos on katteena on musta pelti. Asuinrakennuksen ulkovuoraus on peiterimalaudoitus, joka on kuistin osalta maalattu valkoiseksi. Muutoin rakennus on punainen valkoisin nurkka- ja räystäslaudoin. Ikkunanpuitteet ovat niin ikään valkoiset. Ikkunat ovat kuusiruutuiset, kuistilla kapeammat kolmiruutuiset.

Arvot

Pieni sympaattinen talo sijaitsee aivan Näköalan tien varressa pääty tielle päin. Rakennusta vastapäätä on liiteri. Peltikate on muuttanut asuinrakennuksen ulkoasua, mutta muuten se on säilyttänyt hyvin alkuperäiset piirteensä.

Kohde on paikallisesti merkittävä, R, M.

22 SALMELA

Osoite: Syötekylläntie 402c, 93280 SYÖTE

Rakennukset:

Asuinrakennus, arviolta 1900-luvun alkupuoli

Liiteri

Kartta

Kuvaus

Asuinrakennuksessa on punaiseksi maalattu ulkovuoraus peiterimalaudoituksella. Taloon on tehty ulkopuolinen lämmöneristys. Talon itäpäädyssä ulkovuoraus ulottuu lähes maahan saakka ja perustus näyttäisi luonnonkiveltä. Länsipäädyssä sekä kuistin kohdalla vuorilaudoitusta jää korkeammalle ja perustuksena on betoni, mikä viittaisi siihen, että rakennusta olisi laajennettu jossain vaiheessa. Myös nurkkalaudoitusta poikkeaa toisistaan talon

itä- ja länsipäädyissä. Omistajan mukaan talo saattaa olla alueen vanhimpia rakennuksia.

Arvot

Salmelan asuinrakennus on mahdollisesti alueen vanhimpia rakennuksia, ja edelleen asuinkäytössä. Kuistia ja sen ikkunoita on uusittu. Kohteella saattaa olla myös historiallista merkitystä.

Kohde on paikallisesti merkittävä, R, M.

23 SALMENTAKA

Osoite: Syötekyläntie 402b, 93280 SYÖTE

Rakennukset:

Asuinrakennus

Liiteri

Sauna

Aitta?

Kartta

Kuvaus

Pihapiirin muodostavat asuinrakennus, liiteri, pieni aitta sekä saunarakennus. Asuinrakennus, sauna ja aitta ovat saaneet uudet profiilipeltivesikatteet. Liiterissä on vanha peltikate. Rakennus on maalattu punaiseksi. Asuinrakennuksessa on pystylomalaudoitus, muissa rakennuksissa peiterimalauditus.

Arvot

Vanhalla pihapiirillä rakennuksineen on merkitystä alueen kerroksellisuuden kannalta, vaikka asuinrakennukseen onkin tehty alkuperäisistä tyylipiirteistä poikkeavia muutoksia.

Kohde on paikallisesti merkittävä, R.

24 AROMÄKI 1

Osoite: Syötekyläntie 486a, 93280 SYÖTE

Rakennukset:

Asuinrakennus

Liiteri

Sauna

Kartta

Kuvaus

Vierekkäiset Aromäki 1 ja 2 muodostavat eheän rakennuskokonaisuuden. Aromäki 1 on punaiseksi maalatuista Aromäen asuinrakennuksista vanhempi. Siinä on mustaksi maalattu, joskin hieman kulunut peltikate. Ulkovuorauksena on punaiseksi maalattu peiterimalaudoitus. Pihan ulkorakennukset vaikuttavat uudemmilta. Asuinrakennusta vastapäätä on pitkä piharakennus ja sen vieressä uudehko saunarakennus.

Arvot

Asuinrakennuksen alkuperäiset tyylipiirteet ovat melko hyvin säilyneet, joskin rakennukseen on toteutettu lisälämmöneristys. Kohde on maisemallisesti samaa rakennuskokonaisuutta Aromäen toisen asuinrakennuksen kanssa.

Kohde on paikallisesti merkittävä, R, M.

25 AROMÄKI 2

Osoite: Syötekyläntie 486c, 93280 SYÖTE

Rakennukset:

Asuinrakennus

Kartta

Kuvaus

Aromäki 2 on samaa kokonaisuutta kohteen Aromäki 1 kanssa. Rakennus on leveärunkoinen punainen asuintalo, johon on tehty muutoksia. Ikkunat ovat tyyliltään uusvanhat ja rakennuksessa on profiilipeltikate ja lisälämmöneristys. Rakennuksessa on betoniperustus.

Arvot

Kohde on arvokas osana miljöötä, ja kuuluu samaan kokonaisuuteen kohteen Aromäki 1 kanssa. Rakennuksen iästä ei ole tarkkaa tietoa.

Kohde on paikallisesti merkittävä, M.

26 UUTELA

Osoite: Syötekyläntie 499, 93280 SYÖTE

Rakennukset:

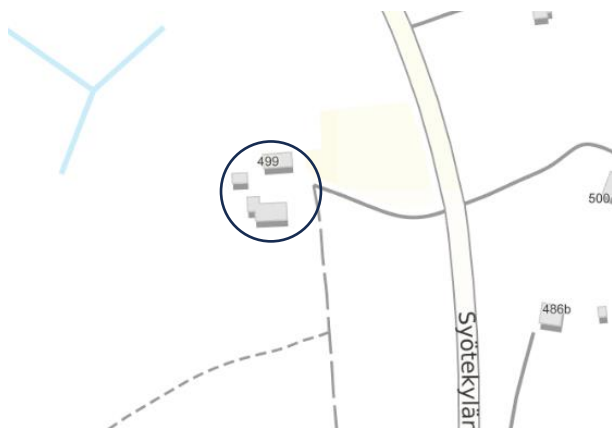
Asuinrakennus

Navetta

Sauna

Lato

Kartta

Kuvaus

Pihapiiri muodostuu asuinrakennuksesta, L:n muotoisesta navettarakennuksesta sekä saunarakennuksesta. Navetan takana on pieni, maalaamaton lato. Asuinrakennuksen perustus on osin luonnonkivistä, osin betoniharkoista. Vanhan navettarakennuksen perustus on luonnonkiveä. Navetassa on peiterimalauditus, asuinrakennuksessa loma-laudoitus. Navettarakennuksessa on peltikate, asuinrakennuksessa kolmiorimahuopakate.

Arvot

Uutelan asuinrakennus piharakennuksineen ovat säilyneet hyvin alkuperäisessä asussaan. Vaikka etäisyyttä on hieman, hieno pihapiiri erottuu pienen avoimen niityn vuoksi myös Syötekyläntielle.

Kohde on paikallisesti merkittävä, R, M.

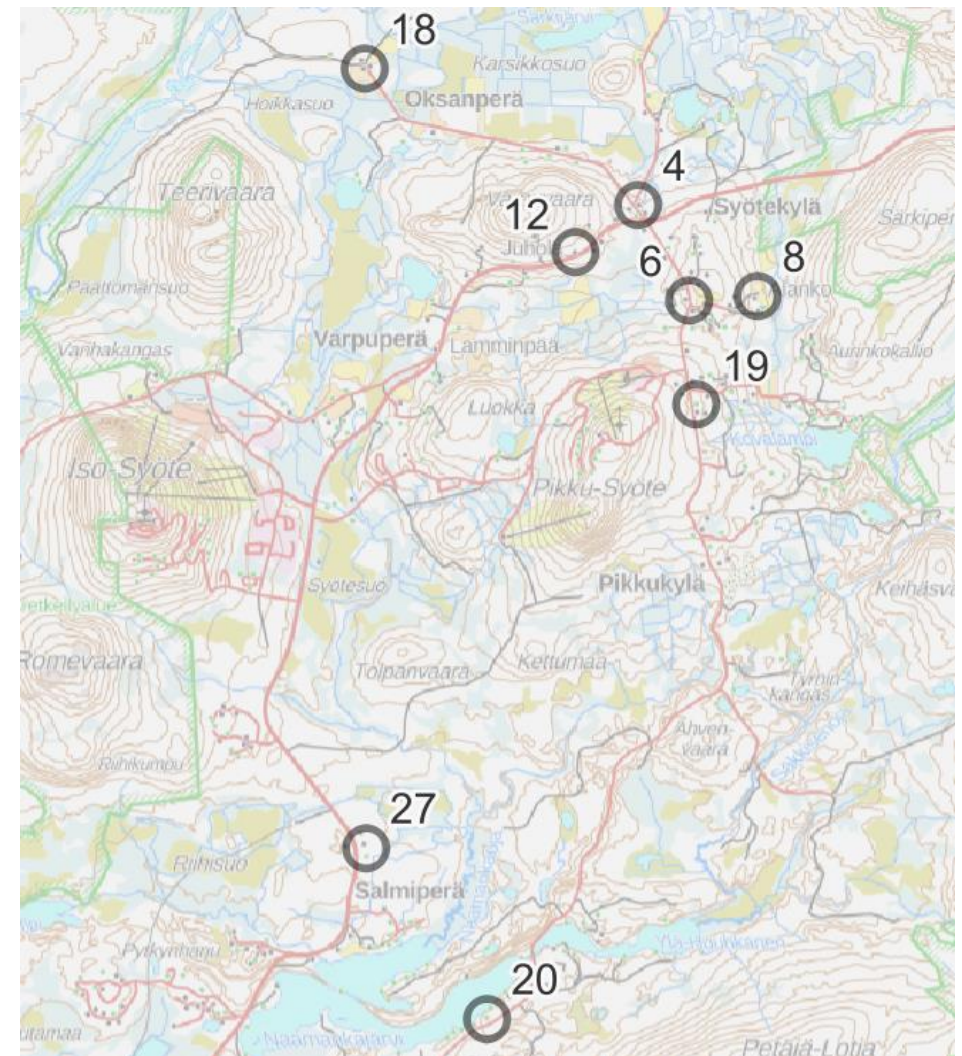

3.5 Muut kohteet

Kappaleeseen on koottu inventoinnissa tarkistettuja muita kohteita, joita ei esitetä paikallisesti arvokkaiksi.

Kohdeluettelo

- 4 Kanerva
- 6 Heikkilä
- 8 Alanko
- 12 Juhola (purettu)
- 18 Teerelä
- 19 Tunturi
- 20 Juurikkatörmä
- 27 Arola

Muiden kohteiden sijainti kartalla

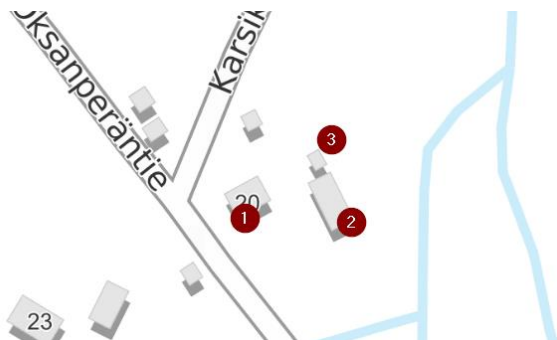
4 KANERVA

Osoite: Oksanperäntie 20, 93280 SYÖTE

Rakennukset:

- 1 Asuinrakennus 1957 (1988)
- 2 Navetta 1950-luvun loppu
- 3 Sauna 1950-luvun loppu

Kartta

Kuvaus

Kanervan tila on erotettu Riihelän/Alasyrjälän tilasta. Tilan on jälleenrakennuskaudelta ja sen päärakennus on rankarunkoinen, satulakattoinen rakennus, jossa on koko talon levyinen laajennus. Laajennuksen harja on suorassa kulmassa vanhan osan kanssa. Navetta on hirsirakenteinen ja siinä on lohenpyrstösalvokset. Navetan jatkoksi on rakennettu rankorakenteinen lato-osa. Päärakennukseen on laitettu ulkopuolelle lisälämmöneristys, jonka päälle vanha ulkovuoraus on asennettu takaisin.

Arvot aiemmassa inventoinnissa

Jälleenrakennuskauden pihapiiriin kuuluvat rankorakenteiset asuinrakennus ja sauna sekä hirsinen navettarakennus 1950-luvulta. Navetan hirsikehä on entinen Pärjänjoen savotan muonavarasto.

Pihapiiri sijaitsee Oksanperäntien ja Karsikkopäntien risteyksessä.

Kohde on paikallisesti merkittävä. H, M.

Nykyiset arvot

Kohde on säilynyt asuttuna ja päärakennuksen ulkoasu muuttunut alkuperäisestä mm. lisälämmöneristykseen ja laajennusosan myötä. Navetan hirsikehällä saattaa olla arvoa, mutta se ei ole alkuperäisellä paikalla eikä erityisesti erotu tienvarsimaisemassa.

Kohde ei ole enää paikallisesti merkittävä.

6 HEIKKILÄ

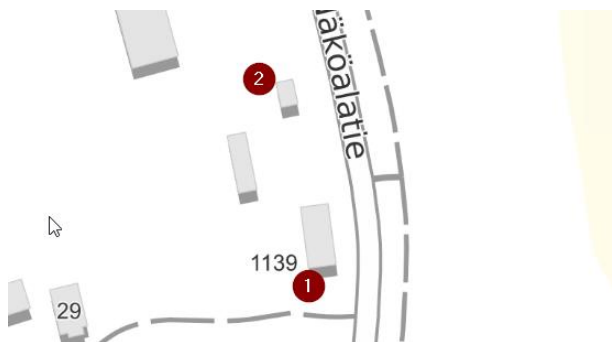
Osoite: Näköalatie 1139, 93280 SYÖTE

Rakennukset:

1 Asuinrakennus n. 1901 (1981)

2 Navetta 1957 (muutoksia 2000-luvulla)

Kartta

Kuvaus

Heikkilä on Vaarankylän vanhimpia tiloja. Se on perustettu 1870. Nykyinen päärakennus on rakennettu vuoden 1900 tienoilla, mutta siitä on alkuperäistä peruskorjausten jälkeen jäljellä vain hirsirunko.

Arvot aiemmassa inventoinnissa

Pihapiiriin kuuluvat vanha asuinrakennus 1980-luvun asussaan sekä matala sementtitiilinen navettarakennus 1950-luvun lopusta. Lisäksi pihassa on toinen asuinrakennus 1970-luvulta.

Heikkilä on Vaarankylän/Syötekylän vanhimpia tiloja.

Kohde on paikallisesti merkittävä.

Nykyiset arvot

Kohde on alueen vanhimpia tiloja, mutta rakennukset nykyisessä asussaan eivät kerro kohteen iästä. Asuinrakennusta on muutettu niin, että alkuperäisiä tyylipiirteitä ei enää tunnista.

Kohde ei ole enää paikallisesti merkittävä.

8 ALANKO

Osoite: Alangontie 68, 93280 SYÖTE

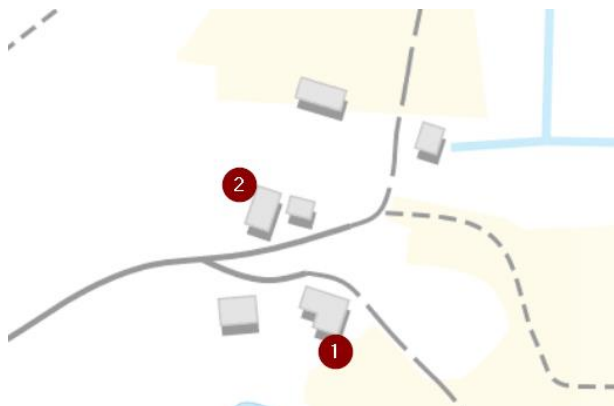
Rakennukset:

1 Asuinrakennus 1951 (1978)

2 Navetta 1950–60 -luku (purettu, vain pieni pääty jäljellä)

Sauna 1950–51 purettu

Kartta

Kuvaus

Alangon tila on peräisin jälleenrakennusaikakaudelta, ja se on aikoinaan erotettu Jussilan tilasta. Karjaa tilalla on pidetty 1980-luvun taitteeseen saakka. Tilalla on harjoitettu myös pienimuotoista porotaloutta. Päärakennuksen kanssa samaan aikaan rakennettu rantasauna ja pääosin myös navetta on purettu. Navetan paikalle pihaan on rakennettu uusi autotalli, jonka kyljessä on säilytetty pieni päätyosa vanhasta navettarakennuksesta. Samaa pihapiiriin on rakennettu myös uusi asuintalo.

Vanha päärakennus on mahdollisesti osin hirsinen, osin rankorakenteinen ja siinä on verhouksena vaakaponttilaudoitus. Vesikate on tiilikuvioitua profiilipeltiä. Vanhassa päärakennuksessa on pihan puolella isokokoinen laajennussiipi, jonka kulmasyvennyksessä myös ulko-ovi sijaitsee.

Arvot aiemmassa inventoinnissa

Alangon pihapiiri on jälleenrakennuskaudelta, ja siihen kuuluvat asuinrakennus, navettarakennus, sauna, ja lisäksi uudemmat maakellari, parilato ja traktoritalli sekä poroaitaus. L:n muotoinen navettarakennus edustaa kylän perinteistä rakennustapaa.

Pihapiiri sijaitsee kauniilla paikalla ulkoilureitin varrella.

Kohde on paikallisesti merkittävä. R, M.

Nykyiset arvot

Pihapiirissä on tapahtunut paljon muutoksia, purkamista ja uudisrakentamista. Hirsirunkoisesta navettarakennuksesta ei ole jäljellä kuin pieni pääty. Vanhojen rakennusten muodostamaa pihapiiriä ei enää ole. Poroaitaus sekä Hamppulan rannassa sijainnut sauna on purettu. Vanhan asuinrakennuksen viereen on rakennettu uusi asuinrakennus siten, että vanha talo laajennussiipineen sijoittuu nykyisen pihan perälle.

Kohde ei ole enää paikallisesti merkittävä.

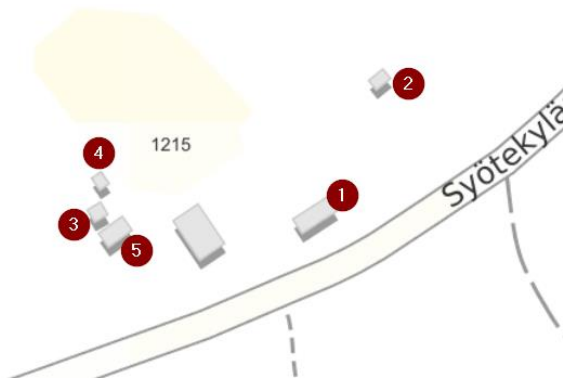
12 JUHOLA

Osoite: Syötekyläntie 1215, 93280 SYÖTE

Rakennukset:

- 1 Uusi talousrakennus vanhan navetan paikalla
- 2 Aitta 1900luvun alku (siirretty 1940?)
- 3 Suolalato 1930-luku? (siirretty 1987)
- 4 Uusi lato 1930-luku? (siirretty 1987)
- 5 Riihi 1800–1900-lukujen vaihe?
- 6 Puimahuone 1930-luku

Kartta

Kuvaus

Tilan pihapiiriin on alkujaan kuulunut päärakennus, navetta-talli-puoji-rakennus, savusauna, liiteri, kaksiosainen aitta, traktoritalli, riihi puimahuoneineen ja useita koirankaulalle salvottuja latoja. Vanhan pihapiirin muodostaneet päärakennus ja pitkä navettarakennus on purettu. Tilalle on rakennettu uusi asuinrakennus ja talousrakennus.

Arvot aiemmassa inventoinnissa

Pihapiiriin kuuluvat päärakennus, pitkä navettarakennus, aitta, riihi-puimahuone ja kaksi latoa. Kruununmetsätorppa Juhola edustaa Syöteen alueelle tyypillistä 1900-luvun alkupuolen asutus- ja rakennuskulttuuria, jossa on piirteitä myös jälleenrakennuskauden maaseuturakentamisesta. Pihapiiri sijaitsee päätien varrella.

Kohde on paikallisesti merkittävä.

Nykyiset arvot

Juholan vanha päärakennus ja päätien lähellä sijainnut vanha navetta on purettu. Navetan paikalle on rakennettu uusi pitkänomainen talousrakennus. Vanhojen rakennusten rajaamaa pihapiiriä ei enää ole.

Kohde ei ole enää paikallisesti merkittävä.

18 TEERELÄ

Osoite: Oksanperäntie 313a, 93280 SYÖTE

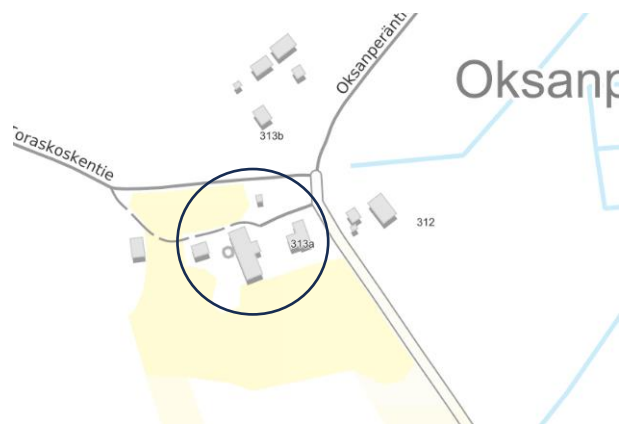
Rakennukset:

Asuinrakennus

Navetta

Riihi

Kartta

Kuvaus

Teerelän pihapiiri sijaitsee näkyvällä paikalla Oksanperäntien mutkassa. Pihapiirin muodostavat vastakkain olevat asuinrakennus ja vanha navettarakennus. Asuinrakennukseen on tehty muutoksia ja laajennussiipi pihan puolelle. Tien varteen sijoittuvassa asuinrakennuksessa on satulakatto peltikatteella ja punaiseksi maalattu peiterimalaudoitus. Navetta on niin ikään punaiseksi maalattu, ulkovuoraus on pystylautaa. Vesikate on vihreä pelti. Pihan laidalla on pikkuinen punaiseksi maalattu riihi, jossa on pala-huopakate.

Arvot

Kohdetta ei ole paikallisesti arvokas.

19 TUNTURI

Osoite: Näköalatie 1038, 93280 SYÖTE

Rakennukset:

Asuinrakennus

Liiteri

Sauna

Kartta

Kuvaus

Pihapiirissä on asuinrakennus, liiteri sekä uudempaa rakennuskautta edustava saunarakennus. Asuinrakennuksessa sekä liiterissä on punaiseksi maalattu pystylomalaudoitus. Katto on molemmissa rakennuksissa satulakatto ja katteena harmaa pelti. Asuinrakennuksen perushahmo on hyvin säilynyt alkuperäisenä, mutta myös muutoksia on tehty. Pihapiiri ei selkeästi rajaudu.

Arvot

Kohde ei ole paikallisesti arvokas.

20 JUURIKKATÖRMÄ

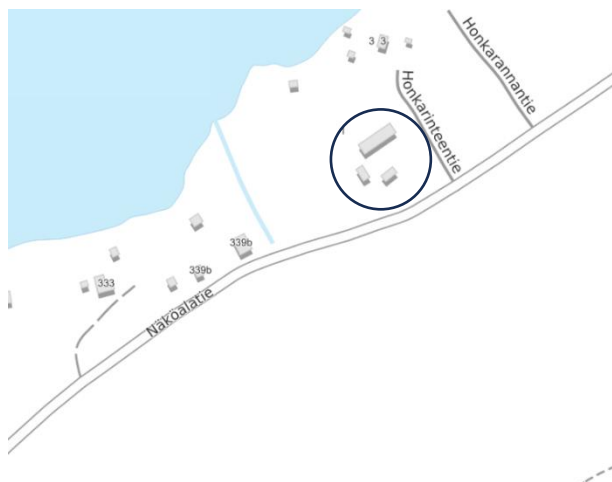
Osoite: Honkarinteentie 1, 93280 SYÖTE

Rakennukset:

Asuinrakennus

Kaksi piharakennusta

Kartta

Kuvaus

Juurikkatörmä on huomattavan pitkä ja korkea, muodoltaan suurta pohjalaistaloa muistuttava vanhoista hirsikehistä rakennettu, todennäköisesti myös korotettu rakennus. Vanhin osa rakennuksesta on omistajan mukaan toisaalta Pudasjärven alueelta siirretty, ja siirrettyä rakennusta laajennettu. Tyyllilliset piirteet eivät viittaa Pudasjärveläiseen vaatimattomaan perinteiseen rakentamistapaan. Piharakennukset ovat uusia.

Arvot

Kohde ei ole rakennetun kulttuuriympäristön kannalta arvokas, mutta on esimerkki vanhojen hirsikehien hyödyntämisestä. Kookas näyttävä rakennus erottuu hyvin Näköalantielle.

Kohde ei ole paikallisesti arvokas.

27 AROLA

Osoite: Syötekyläntie 500, 93280 SYÖTE

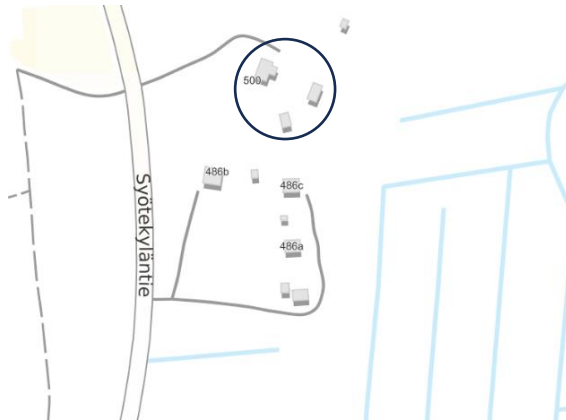
Rakennukset:

Asuinrakennus

Navetta

Liiteri

Kartta

Kuvaus

Pihapiirin muodostavat asuinrakennus, vanha navettarakennus ja liiteri. Asuinrakennus hahmottuu sisääntulotielle päin jälleenrakennuskauden rakennuksena. Pihanpuolelta alkuperäisiä tyylipteitteitä ei enää muutosten vuoksi hahmota. Navettarakennus on osin hirsipinnalla, osin pystylaudoitettu. Hirsisellä osalla on todennäköisesti alkuperäinen lankkupariovi. Toisen päädyn ovet, samoin kuin liiterin ovet on kuviolaudoitettu.

Arvot

Kohde ei ole paikallisesti arvokas.

4 LÄHTEET

Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö RKY 2009. Naamangan kylä.

https://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=4353 (luettu 20.5.2024)

Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015 – päivitysinventointi. Pohjois-Pohjanmaan liitto. Inventointikertomus 18.11.2016.

Ylimartimo, Teija. Syötteen alueen rakennusinventointi 2007. Kulttuurintutkijain Osuuskunta Aura. 29.10.2007.

Raportin valokuvat: Elina Marjakangas, Sweco Finland Oy. 26.6.2024.